

FRO *Nytt*

FRO
Nr 3, september 2010



Sommarkurs i Höllviken

Nu kör vi...

Sommaren börjar sakteligen gå mot mörkare tider men för FRO:s del tycker jag att det är tvärtom. Den nytillträdde centralstyrelsen har nu sparkat igång allt som vi fått i uppdrag att göra efter riksstämman samtidigt som vi ska fortsätta hålla det nuvarande "hjulet" snurrande.

Det finns både framtidsinriktade och kortsiktiga aktiviteter som kommer att drivas under en tid framåt.

Det kommer säkert att bli utmaningar som många på olika sätt kommer att engagera sig i och "tycka om". Jag tycker det är viktigt, att där så är lämpligt, ta med förbund redan i förarbetet och inte bara som remissinstans.

Vi ska se över nuvarande lednings- och organisationsform i syfte att kunna presentera ett förslag på förändringar till riksstämman 2012.

Målet är att ta fram ett förslag som är modernt, flexibelt och effektivt.

Vi har våra två ben som tillsammans ska föra FRO in i framtiden, uppdragsbenet och föreningsbenet.

Det är just samordningsfördelarna mellan dessa som gör att vi är i den ställning vi är idag.

Men har vi den bästa ledningsorganisationen för att inte *gå* in i framtiden

utan *springa*? Allt går så mycket fortare idag från idé till genomförande. Det gäller att hänga med och inte bli förbi- eller överkörda.

Rekrytering... har vi hört det förut?

Det brukar allt som oftast komma upp att vi måste bli fler medlemmar och det är sant. Men vad görs?

Från centralt håll kan vi enbart skapa förutsättningar och stödja ett lokalt arbete med att rekrytera.

Det är i sista änden på hemmaplan all rekrytering måste ske. För att få lite fart på rekryteringen kommer vi under hösten att genomföra en rikstäckande rekryteringstävling.

Du som enskild medlem kommer att kunna vinna fina priser.

Det kommer också att finnas pris till förbund som procentuellt ökar mest. Mer information om tävlingen kommer bland annat att finnas på fro.se.

Vi har idag en alldeles för låg måluppfyllnad när det gäller att bemanna



Georg Guldstrand

våra befintliga uppdrag. Samtidigt ska vi under fem år jobba med att finna ytterligare tre nya rikstäckande uppdrag. Den rekrytering jag skriver om bör vara uppdragsinriktad och inte enbart för föreningsverksamheten.

Vi har också många medlemmar som idag inte valt att engagera sig i våra befintliga uppdrag. Varför?

Tillsammans har vi ett ansvar att leverera det som vi lovar!

Till sist vill jag passa på att framföra ett tack till alla som på olika sätt varit involverade i sommarens alla centrala kurser.

Jag har haft förmånen att få besöka kursgårdarna i Falsterbo och på Fårö under sommaren och se på vår verksamhet.

Det jag sett är kvalitet, engagemang och glädje!

Georg Guldstrand,
Centralstyrelsens ordförande



Medlemstidning för
Frivilliga Radioorganisationen
fronytt@fro.se, fax 08-52807737
Stora Nygatan 26, 111 27 Stockholm

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Eva Neveling
eva.neveling@fro.se
08-753 00 21, 070-715 58 56

Stf ansvarig utgivare
Peter Antoni, 08-765 80 39
peter.antoni@fro.se

Lokalredaktörer

Lillemor Bohlin, 044-22 60 79
lillemor.bohlin@fro.se
Pekka Hakkarainen, 070-795 33 21
pekka.hakkarainen@fro.se
Marie Nedinge, 08-10 69 54
marie.nedinge@fro.se
Kjell Nerlich, 0505-120 00
kjell.nerlich@fro.se (teknisk redaktör)

Annonser

Krister Ljungqvist, 070-519 49 39
krister.ljungqvist@fro.se

Tryck

VTT Grafiska, Vimmerby, 2010
ISSN-0345-3758

Ordförande

Georg Guldstrand, georg.guldstrand@fro.se
Generalsekreterare
Jan Johansson, jan.johansson@fro.se
tel 070-561 53 71

Webbplats

www.fro.se

Adressändring

Vid adressändring kontakta eget förbund.

Ekonomi: Susanne Hänel
E-post: ekonomi@fro.se, 08-528 077 32

Administration: Helena Battersby
E-post: adm@fro.se, 08-528 077 31

Chefredaktören förbehåller sig rätten att redigera i allt inkommet material.

Nästa nummer kommer i v 50, 2010.
Material senast 18 november.

Omslagsbild

Tareq Shtaye under linjebyggnad i Höllviken. (Foto Lennart Back)

Rekordmånga nya ledamöter i centralstyrelsen

Fem nya ledamöter valdes in i centralstyrelsen vid Riksstämman i Norrköping i slutet av maj, tre ordinarie och två ersättare.

Nu är det dags för dem att ”bekänna färg”. Här berättar de vad de har gjort i FRO och litet av vad de hoppas få uträtta som styrelseledamöter.



Marie Nedinge

Namn: Marie Nedinge, 53 år
Bor: Stockholm
Yrke: It-samordnare och biolog på Naturvårdsverket
Familj: särbo
Intressen utanför FRO: många, men framför allt fladdermöss.

”Vi måste bli bättre på att uppfylla våra uppdrag”

Marie Nedinge halkade in i FRO för drygt tio år sedan på en fältträvan. I ryttarklubben skulle hon fixa sambandet och fick då för första gången kontakt med FRO.

– Det var ju roligt att sitta där i domartornet och hålla kontakt med banpersonalen. När de frågade om jag ville gå med i FRO så gjorde jag det förstås, säger Marie, som numera lämnat hästarna.

Under de här tio åren har hon varit aktiv. Har gått en mängd olika kurser, har avtal med hemvärnet, är utbildad instruktör och har varit kursledare på flera olika kurser.

Dessutom är Marie välkänd för FROnyttts läsare som lokalredaktör sedan drygt sju år. Hon har också gjort Stockholmsförbundets medlems-tidning under sju år och ansvarar nu för tidningen 47:an, FRO Upplands tidning.

– Utbildning och rekrytering tror jag är bland de viktigaste uppgifterna för centralstyrelsen, säger Marie. Rätt folk på rätt plats i våra uppdrag är ett något jag gärna skulle vilja jobba med.

Allmänt tycker Marie att FRO måste bli bättre på att uppfylla sina uppdrag, både militärt och civilt. Där kan nog förbunden behöva stöd från centralstyrelsen.

Frivilligorganisationerna har enligt Marie en viktig uppgift att fylla, inte minst när värnplikten nu avskaffats.

– Folkförankringen försvagas när ingen längre ska göra sin värnplikt. Med en stark frivilligrörelse kan den förankringen behållas.

Däremot bör man inte betrakta sitt engagemang som ett jobb, något att tjäna pengar på.

– Så många lägger ner sin själ och sitt hjärta i att arbeta ideellt inom totalförsvaret. I föreningen har man kanske sina bästa kompisar. Det tror jag är en viktigt bas för FRO. □



Jörgen Kvist

Namn: Jörgen Kvist, 55 år
Bor: Hallstahammar
Yrke: ytbehandlare
Familj: hustru Eva, tre barn
Intressen utanför FRO: amatörradio, hembygdsföreningen, sommarstugan i Jämtland.

”Idékläckare och visionärer är våra uppgifter”

Som 19-åring gjorde Jörgen Kvist sin värnplikt på I14 i Gävle och där vaknade intresset för signaltjänst.

(forts sid 4)

Möt centralstyrelsens nya ledamöter

Jörgen Kvist fortsätter...

Han insåg redan där att det nog skulle kunna bli ett fritidsintresse.

Efter några år blåste Jörgen tillsammans med ett tiotal kompisar liv i den insomnade FRO-avdelningen i Hallstahammar (485).

Idag är han förbundsordförande i Västmanland, ett uppdrag som han vill dra ner på när han nu blivit invald i centralstyrelsen.

Jörgen har suttit i centralstyrelsen tidigare, som suppleant under två år i slutet av 90-talet.

När han nu kliver in i styrelsen igen tror han att framtidsfrågorna blir viktigast. För egen del vill han gärna arbeta för att förstärka samarbetet med landsting och länsstyrelse.

– Jag tror att vi skulle kunna rekrytera en ny kategori medlemmar om vi jobbar mer aktivt mot de här myndigheterna. Alla våra medlemmar är ju inte intresserade av militära uppdrag.

Jörgen ser centralstyrelsens uppgift till stor del som att vara idékläckare och visionärer och ge stöd åt förbunden. Han ser fram mot det första mötet i Hallsberg.

– Jag är inte den som sitter tyst utan jag säger gärna ifrån när det behövs. Det ska bli spännande att träffas och se hur vi tillsammans ska kunna formatera en bra styrelse med siktet inställt på framtiden.

– Jag tycker nog att man ska ta det försiktigt med alla förändringar vi står inför och skynda lagom fort. □

Namn: Wiggo Ehrsköld,
57 år

Bor: Ronneby

Yrke: Officer vid F17 i
Kallinge

Familj: Hustru Ulla, två
döttrar

Intressen utanför FRO:
jakt, fiske, sjunger i kör.



Wiggo Ehrsköld

”Ungdomsrekryteringen vår viktigaste uppgift”

Wiggo Ehrsköld kom med i FRO för att utbilda på en kurs i Ra180 1993. Sedan dess har han så gott som varje sommar varit instruktör och kursledare runt om i landet – Fårö, Höllviken, Ånn och Källviken.

Sitt nya uppdrag som ledamot i centralstyrelsen ser han fram emot, även om han ännu inte vet exakt vad det innebär. Första mötet har ännu inte ägt rum när de här intervjuerna görs.

– Rekrytering av ungdomar är en av de viktigaste frågorna, säger Wiggo.

Det är ingen nyhet, men den tål att upprepas.

Bra verksamhet är en förutsättning för att få nya medlemmar enligt Wiggo. Den som en gång lockats med och har roligt i en FRO-avdelning blir sedan förhoppningsvis intresserad av antingen de militära eller civila uppdragen.

Att locka ungdomar till FRO är ingen självklarhet och Wiggo har litet idéer om att få med ungdomarna i själva rekryteringsuppdraget.

– Jag tror att det vore bra om vi

hade en grupp ungdomar som kunde fungera som bollplank när vi lägger upp rekryteringsjobbet. Vi måste acceptera att ungdomar engagerar sig på ett annat sätt än vi som gick med i FRO för länge sen.

Instruktörsutbildning är ett annat viktigt område.

– Vi måste välja våra instruktörer med omsorg, både dem vi anlitar utifrån och dem vi utbildar inom FRO.

Att bli en duktig instruktör tar tid. Den som utbildat sig till instruktör på FRO:s egna kurser måste få möjlighet att praktisera sina nyvunna kunskaper.

– Även om du gått en instruktörsutbildning så är du inte fullfjädrad förrän du praktiserat.

Framtiden för frivilligorganisationerna tror han på. Att försvarsmakten inte klarar sig utan FRO och övriga

organisationer är Wiggo övertygad om.

– Men det kommer att krävas att vi ser över vår organisation, kanske hittar samarbetsformer med andra för att klara lokalfråga och administration.

Det kommer att bli mycket för centralstyrelsen att jobba med och Wiggo ser fram emot sitt nya uppdrag. □



Mathias Eriksson, ersättare

Namn: Mathias Eriksson, 33 år
Bor: Enköping
Yrke: It-konsult
Familj: sambo och dotter
Intressen utanför FRO: hus, hem och husvagn.

”It-kunskaperna behöver bli bättre”

Mathias Eriksson, som tillhör FRO Dalarna men bor i Enköping, har varit FRO:are i cirka 15 år.

Han har gått alla ungdomskurser, varit instruktör och arbetat både i avdelnings- och förbundsstyrelsen i Dalarna.

– Jag brinner för att FRO ska klara av sina uppdrag och det vill jag gärna arbeta för i centralstyrelsen. Jag skulle även vilja lägga krut på att öka it-mognaden inom FRO.

– En gång var vi bäst på det där med radiokommunikation, men jag tycker inte vi har samma spetskompetens inom it-området.

För att öka datorkunskaperna handlar det enligt Mathias om att utbilda, men också att rekrytera in rätt medlemmar i FRO.

Mathias räknar med en inlärningsperiod i centralstyrelsen.

– Jag vet ju inte hur arbetet där bedrivs och det kommer nog att ta lite tid innan vi nya är insatta i jobbet och kan börja göra nytta.

– Men jag har ett stort FRO-hjärta och tar verkligen mitt nya uppdrag på allvar.

– Det har ju varit lätt att ”sitta på läktaren” och ha synpunkter på hur centralstyrelsen sköter sina uppdrag. Många gånger har jag väl tyckt att den skulle kunna göra mer. Nu är det alltså min tur att göra nytta och det ser jag fram emot. □

”Föreningsverksamheten viktig”

Namn: Ulf Westman, 49 år
Bor: Stockholm
Yrke: ingenjör (support/kundtjänst, TeliaSonera).
Familj: sambo och två katter
Intressen utanför FRO: datorer (främst ”open source”), foto, djur och natur.

Ulf Westman kom med i FRO i 20-årsåldern, den gången i Halmstad. Till FRO Stockholm kom han 1986.

För ett 20-tal år sedan var han med och blåste liv i Svartlösaavdelningen på Södertörn tillsammans med ett gäng andra FRO:are. Där är Ulf idag avdelningsordförande.

Ulf var under några år ledamot i FRO Stockholms förbundsstyrelse.

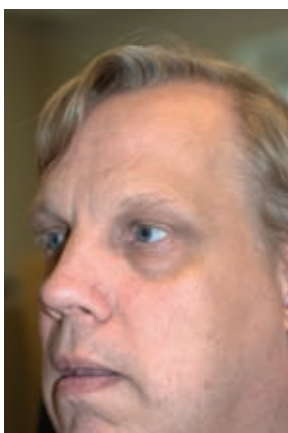
Han arbetade också tillsammans med Tommy Follbring och Theres Johansson med att fördela pengar till förbund som sökte bidrag via Kronprinsessan Margaretas Landstormsfond.

Ulf har även varit ersättare i en tidigare valberedning till centralstyrelsen.

Han ser fram emot sitt nya uppdrag i centralstyrelsen och är glad för förtroendet.

– Jag hoppas kunna göra ett bra jobb, men vet ännu inte särskilt mycket om vad jobbet innebär.

– Jag tycker att föreningsverksamheten i FRO är viktig och spännande att jobba med. Där hoppas jag kunna bidra med egna insatser. □



Ulf Westman, ersättare

Intervjuer:
Eva Neveling

40 år på Fårö

Under fyrtio år har FRO varje sommar arrangerat utbildningar, främst med inriktning mot hemvärnet, på Fårö kursgård. Peter Antoni var den som 1970 fick uppdraget att starta kursverksamheten på denna plats.

Då fanns inte så många byggnader som idag och standarden var betydligt enklare. Det var ändå en milstolpe i FRO:s utbildningsverksamhet. Idag är det många FRO:are som kan se tillbaka på både givande och roliga kurser i en karg och vacker Fårömiljö.

I år var det ovanligt många olika kurser, sex stycken, som kördes samtidigt denna augustivecka och kursgården var fylld till bristningsgränsen. Lagom till jubileumshelgen kom även några av de som en gång startat verksamheten, liksom representanter för FRO:s centralstyrelse.

Flagghissningen under lördagsmorgonens uppställning bjöd på en överraskning. Förutom två elever deltog även två barn. De hjälpte till att få upp två extra linor fyllda med signalflaggor. Ett litet traditionellt "hyss" sista morgonen.

Det enda som fattades var lite vind i den fuktiga värmen, så att flaggan slagit ut bättre.

Jubileumsmiddagen på lördags-



Peter Anoni tar emot sin utmärkelse av FRO:s ordförande Georg Guldstrand.

kvällen, som samtidigt var utryckare för kursdeltagarna, hade gotländska förtecken: kaipsoppa (gotländsk vildlök) till förrätt, grillat lamm som huvudrätt samt saffranspannkaka med salmbärssylt (gotländskt åkerbär) som avslutning.

Peter Antoni fick under middagen motta diplom och flaska som bevis för att Riksstämman i juni utsåg honom till FRO:s hedersmedlem nr 4.

Peter berättade lite om hur det såg ut och gick till då för fyrtio år sedan och han presenterade även några ur

den personal som fanns på kursgården på den tiden och som nu var med på jubileet.

Som vanligt blev det också tal och tack till kursdeltagare och lärare. Även myggen firade i ovanligt stora skaror denna vackra sommarkväll. De flesta middagsgästerna drog sig därför inomhus till kaffet, trots de vackra färgerna i solnedgången på terrassen. Det blev ett jubileum i sann Fåröanda. □

*Text och foto:
Marie Nedinge*

Det var en gång...

Fårösomrar att minnas

När jag på hösten 1970 som nytilldrädd sambandschef på Gotland fick frågan om jag var intresserad att starta upp FRO:s utbildning på Fårö, kunde jag inte drömma om att jag år 2010 skulle vara med om de fjortonde kurserna.

Det var centralstyrelsens dåvarande ordförande Gunnar Ståhl och utbild-

ningschef Rune Hogeland, som hade "upptäckt" FBU-lägreten på Fårö och sett möjligheterna. Med dagens mått mätt var lägreten mycket primitivt. Tre förlägningsbaracker om tolv rum och 48 bäddar vardera och med tvätthoar i ena änden, putsrum i den andra.

Torrtoaletter! En rad om sju holkar där KG-stugan står i dag med en fantastisk utsikt över heden!

"Någorlunda" var ny med kallvatten på varje rum. Det fanns en dusch i lägreten – hos koklottorna i Jungfruburen. Det var bara skolchefen Bengt Ahrnfeldt som fick duscha där.

Köket var litet och drevs på dispens med kokvagn utanför för potatis och ärtor mm. Nu 40 år senare är lägreten en modern kursgård. Dusch och toalett finns på de flesta rummen.



Miljön på Fårö är speciell. Helgumannen är nog ett av de mest besökta utflyktsmålen. (Foto Eva Neveling)

Morgonuppställning och avlämning till kurschefen Peter Antoni på en av kurserna sommaren 1978. (Foto G. Brorson)



FRO försökte samla några "gamla" för att minna om gamla tider. Rune Hogeland, Curt "Isa" Israelsson och Sune Ljungberg (Kung Sune) hade förhinder. Sissy Jönsson, bitr husmor 1971 och sedan husmor i många år, var däremot med oss. Hon är nu 80 fyllda och skulle hjälpa till och steka pannkakor till kortvägskonferensen

NHF10 veckan efter.

Det blev vi gamla kurschefer som fick minnas och vara nostalgiska. Jag själv, Leif Moström, Ulf Johansson, Rune Svensk, Georg Guldstrand och nuvarande Sven-Erik Söderin berättade och delade våra minnen.

Vi var rörande överens: mycket duktiga lärare och ambitiösa elever har

tillsammans skapat en bra kursmiljö med utmärkt utbildning. FRO:s tidiga satsning på kvalificerad ledarskapsutbildning har fallit väl ut.

Miljön på Fårö är ju alldeles speciell – det har varit en stor förmån att få vara där under så många somrar. ■

Peter Antoni



Agneta Emanuelsson, Christer Ekberg och Jörgen Forsberg för in uppgifter på kartan.

Civila kurser i Höllviken

Viktigt hålla huvudet kallt i skarpt läge

I juli genomfördes Civil grundkurs signalist med 13 elever och sambandsledare med sju elever i Höllviken. Under veckan undervisades eleverna i civil signalering, karttjänst och materialkunskap om de radio- och telefonapparater som finns i kommunerna.

– Målet med utbildningen är att eleverna ska få en inblick i vad de kan vänta i de olika placeringarna, säger kurschef Mats Nordström. Det specifika får de på sin respektive placering.

I sydvästra Skåne är det regnigt. Det

har öst ner i flera dagar. Nu börjar det märkas på vägarna. Länsstyrelsen och de berörda kommunerna behöver kraftsamla och kallar in resursgrupperna.

Det är inledningen till slutövningen för de civila kurserna.

Sambandsledare och civila signalister ska nu samarbeta i de uppbyggda staberna och förstärka kommunens arbete i denna krissituation. Det är en sak att få undervisning under några dagar, men något annat att fungera i skarpt läge. Nu måste eleverna kunna samarbeta.

Inledningsvis är det mycket som

ska ordnas: kartor ska upp på ett överskådligt sätt, radiostationer iordningställas med frekvens och antenner. Papper, pennor, kartplast måste hittas.

Dags för handling

Arbetsplatsen ska organiseras: vem sitter var, hur ska rummet möbleras för att säkerställa arbetsro till alla?

Så kommer övningen igång på allvar. Alla kommuner får in en rapport om att en gata blivit kraftigt översvämmad gata. En gravid kvinna behöver komma fram till sjukhuset vid just den gatan. Räddningstjänsten blir

underrättad om situationen. Så rullar spelet rullar på och det kommer fler bilder och meddelanden som måste lösas och ritas in på kartan.

Det gäller att veta vem man ska samverka med i de olika situationerna. Ska det skötas inom den egna kommunen eller behöver man gå vidare till länsstyrelsen? Behövs hjälp av de militära myndigheterna?

Arg kommuninnevånare

När det är som värst kommer Linda inrusande och är arg. Nu har hon haft översvämning i källaren i flera dagar. Vad händer egentligen? Med sig har hon en reporter från ortens tidning.

Gunnar Toresson, som fungerar som sambandsledare i övningen, tog Linda med sig ut för att de övriga inte skulle bli störda och gör allt för att lugna Linda. Reportern håller sig framme och vill ställa frågor för att hjälpa Linda. Nu måste något hända.

Gunnar förklarar lugnt hur det ligger till och när det förväntas vara torrt i Lindas källare.

Sambandsledarna blir vid ett tillfälle inkallade till länsstyrelsen, där räddningsledaren redogör för läget i stort. Företrädare från de olika kommunerna får nu berätta hur läget är hos dem och vad de gjort.

Vilken sambandsförstärkning kan FRO hjälpa till med nu och vad kan sättas in om tolv timmar? Nu kan kommunerna knyta kontakter och börja samverka, få råd och stöd i hur man löser en viss situation.

Efter utbildning i Höllviken ska eleverna vara redo att bli insatta i en samverkande myndighetsorganisation som länsstyrelse och kommun som sambandsledare eller signalist. De kommer att tillhöra en resursgrupp (RSG) i kommunen som kallas in vid behov. Det finns även behov i Molos och hos Vägverket.

Årets kurs är endast fyra dagar och det är mycket information att smälta på så kort tid. Därför blir undervisningen översiktlig i flera ämnen medan man går litet djupare in i andra. Hur kommunerna är uppbyggda och vem som gör vad är en viktig del. Lagar, bestämmelser och kunskap om sekretess är bara en del av vad eleverna lär sig under kursen.

– Det vi saknar är utbildning i Rakel, säger instruktör Tomas Svensson. Det kommer vi att ta upp separat på fredagen och det är frivilligt. Nästa år ska det ingå i utbildningen.

– Jag hoppas på övningar ganska snart, säger Lars-Ove Törnebohm och menar att han vill känna på hur det är i verkligheten.

Han och de övriga eleverna ser fram emot att kunna göra en samhällsinsats när det krävs. □

Lillemor Boblin



Reportern Lillemor Boblin går till attack mot sambandsledaren Gunnar Toresson.



Arne Nordh från stabs- och sambandstjänstkursen kontrollerar stationskabeln från plinten till telefonväxeln i stabstältet.

Utökat samarbete på Fårö

Sedan flera år samarbetar tre av FRO:s befattningskurser för hemvärnet med bland annat ett gemensamt applex, ett spel där alla delvis går i sina tänkta befattningar under utbildningen. Man övar befälsordningen när order ska skrivas och ges och man åker ut på gemensamma rekognoseringar och genomgångar på norra Gotland.

I år deltog även den för FRO helt nya kursen för ledningsplutonchefer och den nygamla stabs- och sambandstjänstkursen i detta spel.

Bataljonschefskursen utarbetar ett beslut i stort, BIS, för hur den tänkta bataljonen ska arbeta: var, när och med vad. Detta får sedan sambandsbefälen sätta tänderna i när de tar del av beslutet vid en genomgång mellan

bataljonschefer och sambandsbefäl.

De senare ska i sin tur bryta ned beslutet till bland annat order om sambandsrekognosering i terrängen för sambandsgruppcheferna.

Givetvis tar det här mycket tid och det är ju annat som kurserna också ska gå igenom.

Sambandsrekognosering

Framåt slutet av veckan är det dags för sambandsrekognosering. Under denna får sambandsgruppcheferna undersöka vilka av de föreslagna bataljonsstabsplatserna som fungerar bäst ur sambandssynpunkt och var det finns möjlighet till olika typer av uppkopplingar.

Detta resultat ska sedan sambandsgruppcheferna meddela till sambandsbefälskursen, som i sin tur bearbetar informationen.

Dagen efter åker alla ut i någon av de tre olika taktikgrupperna. Dessa grupper består av minst en deltagare och minst en instruktör från varje kurs.

Nu ska man diskutera resultat och tankar utifrån de olika kursernas ståndpunkter medan man är på plats och kan se hur det faktiskt ser ut i verkligheten. Det är mycket att titta på och dagen blir intensiv.

I år fanns en ytterligare bonus. Stabs- och sambandstjänstkursen hade övat lite extra på tältresning inför fältdagen förutom på det vanliga stabsarbetet och alla sambandsmedel som ska finnas i en bataljonsstab.

Ledningsplutonchefskursen hade utarbetat körorder och tidigt på morgonen åkte de båda kurserna ut till en av de tänkta bataljonsstabsplatserna. Där upprättade sedan stabs- och sambandskursen under ledningsplutonchefernas ledning en bataljonsstab i två sammanlänkade stabstält.

Stabsplats att drömma om

Trots hettan och den fuktiga luften kom såväl tält som master med antenner snabbt upp. Inredningen av tälten gick lika fort. Som kronan på verket fästes maskeringsnät över tälten för att göra dem osynliga. Nu var visserligen tältstaben grupperad mer öppet i terrängen än man normalt skulle vilja ha den, men det var för att göra det lättare för taktikgrupperna att se.

Det blev en bataljonsstabsplats att



Kurschefen för stabs- och sambandskursen, Kenneth Wassberg, berättar om stabsplatsgrupperingen för en av taktikgrupperna.

drömma om. Allt som finns med på de nya utrustningslistorna fanns också att visa upp i och runt tälten. Elverket en bit ifrån gav brummande ström åt såväl belysningsatts som datorer med datornätverk och PC-Dart.

Högantennerna för bland annat radio 180 och den nya VHF-flygradion radio 810 fanns grupperade utanför och själva radioapparaterna fanns inne i tältet.

Genom VHF-radion hördes radiokonversationen på Visby flygfält tydligt. Växeln höll ordning på in- och gående samtal via fälttelefonerna på arbetsborden i staben, vid infarten vid stora vägen och från observationsplatserna. Handradioapparaten för Rakel låg intill maskinkryptoapparat MGK på sambandsexpeditionens bord.

Stabskursen visade stolt upp sina stabstält med all utrustning när de olika taktikgrupperna kom på besök. Besök fick vi alla även av major Stefan Törnqvist från Försvarsmaktens högkvarter. Han tittade närmare på hur FRO arbetar med sin kursverksamhet och hur man från Högkvarteret skulle

kunna stödja frivilligorganisationernas verksamhet ännu bättre.

Nästa år blir applexet för befattningskurserna förhoppningsvis ännu

bättre, med ledningsplutonskurs och stabs- och sambandstjänstkurs ännu mer inlätade i spelet. □

*Text och foto:
Marie Nedinge*



Paula Håkansson på stabs- och sambandstjänstkursen tittar ut genom ett av fönstren i stabstältet.

Grundkurs för signalister i Höllviken

Tre lottor som gillar att gå på FRO-kurs

Harriet, Anneli och jag, Barbro, är lottor och hemvärnsmän och placerade i både kompani- och bataljonstablar som stabsassistenter. Vi har några år på nacken och har erfarenheter från både hemvärnskompani och insatskompani.

Nu ville vi ha mer "hands on"-utbildning på radioapparaterna och kollade därför FRO:s utbildningssidor på nätet.

Därefter sökte vi en tvåveckors utbildning som signalister och systemoperatörer i Höllviken och blev också antagna. Så vi tog våra uniformer, M90, och åkte dit mitt i sommaren.

Till kursen kom 15 andra roliga människor som jag tror är medlemmar i FRO allihop. Första kvällen var det gemensam genomgång och korvgrill-

ning och morgonen därpå uppställning och flagghissning. Det där med flagghissning gillar jag – känns som en perfekt start på dagen.

Långa övningspass

Vi började med signaleringens grunder enligt Natostandard. Detta fick vi öva mycket på i olika sammanhang. Radiotrafikövningar med två eller flera stationer dök upp varje dag med långa övningspass.

Det signalerades på engelska så det stod härliga till runt hela anläggningen.

Utbildningens innehåll: signal-skydd, Ra180 och Ra145, karttjänst, högantennor, kryptering, expeditionstjänst, telefon m37, linjebyggnad, växeltjänst VX 10 DL, systemoperatör teori.

Varje dag startades med en så kallad Backspegel där vi gick igenom gårdagens lektionspass. Det tyckte jag var en bra inlärningsmetod.

Ingen brist på mat

Jag är av den runda sorten så jag blev lite orolig över den oundvikliga viktökningen som mat-



Harriet Andersson och Caroline Eliasson lärde sig signaleringens grunder på sommarkurs i Höllviken.



Ingemar König arbetar med linjebyggnad i skogsterräng.

hållningen på dessa kurser brukar innebära. Och någon brist på mat var det verkligen inte! Det serverades frukost, fika, lunch, fika och middag varje dag.

Glädjande nog serverades ett stort salladsbord som gjorde det möjligt att äta på ett bra sätt. Det tackar åtminstone jag för.

I övriga Sverige regnade det, men här nere i Skåne var vädret varmt och soligt hela tiden, förutom de två sista dagarna, då det kom några regnstänk.

Vi bodde ju bara några hundra meter från stranden så när det blev



utbildningen. På kvällen ordnades en musik Quizz i baren (jo, det fanns en bar). Vårt lag kom 3:a.

På fredagen fick vi det skriftliga prov som tillsammans med övningen avgjorde om vi blev godkända eller ej. Resultatet fick vi inte förrän sista dagen.

Det finns nu tre kompetenta stabsassistenter med signalistutbildning och som också är systemoperatörer. Utmärkta kompetenser att ha i vilken stab som helst. Vi har ju numera också behörighet att handha kryptonycklar.

Hemresan är alltid lite sorgsen eftersom man lämnar alla sina nya vänner. Man kommer varann ganska nära på 14 dagar. Lyckligtvis så har några av oss kontakt över internet fortfarande.

Det verkar vara en bra idé att lottna och FRO samarbetar runt stabs- och radioutbildningar...

Hmm, man kanske skulle bli medlem i FRO också? Någon som vill rekrytera? ☐

Text:

Barbro Thannlund

Foto:

Lennart Back

ledig tid så kunde man gå över vägen och lägga sig på stranden. En väldigt somrig vistelse.

Det var skönt att doppa sig i det långgrunda vattnet efter en varm dag klädd i M 90.

FRO ordnade också en guidad tur i Malmö för alla kursdeltagare. Väldigt trevligt både för oss som aldrig varit där förut och för dem som var väl förtrogna med området.

Vi såg bland annat kalkbrottet, den nya arenan och Turning Torso.

Sista torsdagen genomfördes en tillämpningsövning hela dagen, där vi fick visa att vi hade tillgodogjort oss



Henrik Buchhave, Peter Öman och Jonathan Jönsson under linjebyggnaden.

Full pott till Halland



De tre medaljörerna i högtidlig uppställning efter medaljutdelningen. Från vänster Benny Nord, Torbjörn Toreson och Christer Köhlberg. (Foto Anita Toreson)

Vid hemvärnets medaljutdelning i Halland i våras delades tre medaljer av höga valörer ut till sambandspersonal: hemvärnets kungliga förtjänstmedalj i guld, hemvärnets silvermedalj och hemvärnets bronsmedalj.

– Att tre avtalspersoner, alla sambandsbefäl, vid samma tillfälle får guld-, silver- och bronsmedalj har nog inte inträffat tidigare, säger Torbjörn Toreson, som fick ta emot guldmedaljen.

– Vi vill gärna se det som ett fint exempel på värdet av våra insatser på sambandssidan inom hemvärdet.

Medaljerna delades ut på Lv 6 av chefen för Luftvärnsregementet till ackompanjemang av hemvärnets musikkår.

Torbjörn Toreson mottog den kungliga förtjänstmedaljen i guld och känner sig glad och hedrad:

– Det var väldigt roligt att få den här medaljen, som är hemvärnets finaste utmärkelse. Att de valde mig bland så många känns speciellt, nästan överkligt.

Men så har Torbjörn jobbat flitigt för hemvärdet i många år.

1993 skrev han som FRO:are avtal med hemvärdet och har verkat som telegrafist, sambandsgruppchef och sambandsbefäl. Sedan nio år är han sambandsbefäl, nu i Norra Hallands hemvärnsbataljon.

Hela tiden har det varit sambands-

arbetet som varit det centrala i hans insatser. Han har utvecklat NVIS, Near Vertical Incidence Skywave, för hemvärdet och försvarsmakten. Utöver att utveckla metoden har han även sett till att den tillämpas systematiskt. Torbjörn räknar med att han lägger närmare 500 timmar per år på arbete inom hemvärdet och har deltagit på de flesta övningarna sedan 1993.

Christer Köhlberg, som fick ta emot silvermedaljen, har varit sambandsbefäl i före detta Kungsbacka hemvärnsbataljon och tjänstgör nu i Norra Hallands hemvärnsbataljon.

Han arbetar även som instruktör inom FRO och har utbildat många hemvärnssoldater i sambandstjänst.

Förutom att vara lärare på centrala kurser inom FRO, idag GK-ungdom och Instruktörskursen, har han även utbildat i regionala och lokala kurser. Att få sambandsmateriel att fungera i alla situationer har varit en av hans hjärtefrågor.

Benny Nord är sambandsbefäl inom Södra Hallands hemvärnsbataljon och har även han fungerat som instruktör för åtskilliga hemvärnssoldater. Benny är dessutom välkänd instruktör inom FRO, både centralt och regionalt.

Sammanlagt har de tre medaljörerna gjort mer än 50 års tjänst inom hemvärdet. Att de belönas med dessa förtjänsttecken känns egentligen inte förvånande. □

Eva Neveling

Senaste nytt

Organisationsutredning. Ett av den nya centralstyrelsens första och viktigaste uppdrag blir att se över organisationen och komma med förslag till en "modern, flexibel och effektiv ledningsorganisation anpassad för framtida behov" enligt beslut på Riksstämman 2010. Förslaget ska lämnas till Riksstämman 2012.

Förlängt uppdrag. FRO har förlängt avtalet med Jan Johansson. Han kommer att fortsätta som generalsekreterare till och med sommaren 2011.

Rekrytering generalsekreterare. Under hösten inleds rekryteringen av ny generalsekreterare.
– I första hand hoppas vi hitta någon internt, säger Georg Guldstrand, ordförande i FRO. Förhoppningsvis kan det vara klart till nyårsskiftet så att vederbörande kan vara på plats under våren. Att gå parallellt med vår nuvarande generalsekreterare under några månader vore idealiskt.

Nytt uppdrag – signalister för flygvapnet. FRO har haft diskussioner med företrädare för flygvapnet som är i behov av signalister. Enligt Georg Guldstrand startas en dialog under hösten för inventering av flygvapnets behov, diskussion om lämplig utbildning m.m. Det nya uppdraget kan förhoppningsvis inledas 2012-2013.

Förändrad bidragsmodell. En remiss rörande ett helt nytt sätt att fördela bidrag till frivilligorganisationerna har gått ut. FRO ställer sig positiv till denna nya modell som är tänkt att börja användas redan 2011.

Kontaktpersoner inom centralstyrelsen. Den nya styrelsen har utsett nya kontaktpersoner och de kommer ta en första kontakt inom kort med resp. förbund.

Kent Ahlqvist ny vice ordförande. På centralstyrelsens konstituerande möte valdes Kent till vice ordförande. Han kommer fortsättningsvis ansvara för arbetet i arbets- och verkställande utskottet (AVU).

Gunnar Ståhl till minne

Vår hedersmedlem Gunnar Ståhl har hastigt och oväntat lämnat oss. Han avled stilla i sömnen den 19 juli.

Gunnar blev medlem i FRO hösten 1962, efter en sambands-service där han ensam satt hela natten utanför ett staket och rapporterade förbivrande bilar.

Intresset för radio och samband växte snabbt och redan 1963 blev Gunnar för första gången invald i centralstyrelsen. Första posten blev som materielförvaltare. Två år senare blev han kassaförvaltare.

Den första perioden som styrelseordförande inleddes 1973. I ledningen för FRO blev Gunnar och Kurt Rosenthal ett radarpar



som under lång tid utvecklade både föreningen och verksamheten.

Många medlemmar i FRO och andra frivilligorganisationer vittnar om hur Gunnar arbetade för förso-ning och samverkan över gränserna. Detta tog sig uttryck i bland annat att FRO fick uppdraget att utbilda sambandspersonal till hemvärnet samt i en överenskommelse med lottorna. Gunnar styrde och ledde centralstyrelsen och förbunden med

en fast men kärleksfull hand. Men han kunde även höja rösten mot myndigheter och uppdragsgivare där så behövdes.

Gunnar blev vår förste heders-medlem på Riksstämman 1996. Men engagemanget slutade inte med det. Han fanns alltid till hands, i telefon, eller på senare tid via mejl, som ett stort stöd för funktionärer på alla nivåer inom FRO. Kloka och uppskattade råd för oss som jobbade i den dagliga verksamheten.

Våra tankar går till hustrun Gunnilla och barnen Kristina, Henrik och Rikard med familjer. Gunnar begravdes i Lovö Kyrka i närvaro av ett stort antal medlemmar.

Kent Ahlqvist

Senaste nytt, fortsättning

Utbildningssamordning

Under hösten för FRO diskussioner med Lottakåren och Försvarsutbildarna för att skapa samordningsfördelar inom utbildningsverksamheten, exempelvis gemensam kursverksamhet.

Senast nästa sommar räknar Sven-Erik Söderin, FRO:s samordnare av militära uppdrag, med att förhandlingarna ska ha resulterat i konkreta åtgärder.

– Redan i somras hjälptes lottorna och vi åt genom att byta instruktörer med varandra, säger Sven-Erik. Våra sambandsinstruktörer undervisade lottorna i Umeå och lottornas stabsinstruktör ställde upp på kurs för stabsmedlemmar.

Det samarbetet kommer förhopp-

ningsvis att fördjupas och utvecklas.

Höstens sambandsmöten

Sven-Erik Söderin har bjudit in sambandschefer (sambandsbefäl) inom FRO till två möten under hösten.

Det första mötet äger rum i Hallsberg i slutet av september för personal i landets södra del, det andra i Härnösand första veckan i oktober.

Mötena kommer framför allt att handla om att informera om SMU-verksamhet*), skapa en gemensam grundsyn med mål som alla kan acceptera, skapa en "vi"- känsla som underlättar rekrytering och utbildningsverksamhet.

Utmaningen

Alla måste nu arbeta mot målen i det

nya TOEM**) som bl.a. kräver att FRO skall bemanna de 40 hemvärnsbataljonsstaberna, bland annat med tre sambandsbefäl, varav ett även ska vara signalskyddsbefäl.

– Vi måste ta rejäla tag när det gäller rekrytering av signalister. Vårt mål i år är 80 nya, säger Sven-Erik.

Kompletterande kurser sker i höst bland annat i Höllviken.

AG Utbildning ska arbeta med metoder för att snabbare kunna nå bemanningsmålen med förhöjd kvalitet.

*) **SMU**= Samordnare militära uppdrag

) **TOEM= taktiska, organisatoriska och ekonomiska målsättning

Grundkurs systemoperatör Ra 180

Korvstopppning och allvar blandas i Höllviken

Åter dags för en kurs i Ra 180 med PC-Dart/Dart 380 i Höllviken. Vi var 14 deltagare som alla hade haft möjlighet att bekanta oss med Ra 180 med PCdart/Dart 380 i förväg.

Klockan ringde tidigt varje morgon: dags att gå upp, duscha, klä på sig M90 (det skulle vara enhetlig klädsel hade vi fått order om), äta frukost. Uppställningen var kl. 07.50 med vapenrock och fältmössa, flaggan hisades kl. 08.00.

Lennart Johansson, instruktör, sa några väl valda ord och ibland drog någon en rolig historia innan det var dags att gå in i lektionsalen.

14 förväntningsfulla deltagare som ville lära sig allt om Ra 180 med Pc-Dart/Dart 380 bänkade sig i lektionssalen för presentation både av instruktörer och elever.

Vi fick berätta var vi kom ifrån och vad vi gjorde i hemvärnet. Det visade sig att den som bodde längst bort var från Umeå och den som bodde närmast var ifrån Ystad. Alla verkade ligga jämnt i utbildningen på Ra 180 Dart.

På schemat såg vi att det stod instruktörselever på två ställen. Vad var nu detta? Jo, av 14 deltagare visade det sig att tre hade gått instruktörsutbildningen på Fårö. Vi skulle få hålla i en lektion var på två timmar.

Vi hade kvällen på oss för förberedelser och sedan skulle Wiggo Ehrsköld, kurschef, ha skriftligt på hur vi hade tänkt lägga upp lektionen. Lektionerna hade vi på tisdagen. Mer kan jag inte avslöja för er som kommer att söka denna kurs nästa sommar.

Allvaret börjar

Systemkunskap fanns också på schemat. Vad är nu det för något? Många av oss undrade men när lektionen var



Pc-Dart-övningar var ett viktigt inslag på grundkursen för systemoperatörer i Höllviken. (Foto Cecilia Emilsson)

slut så hade vi fått lära oss.

Det var mycket korvstopppning första dagen, men vi hade också mycket roligt med många skämt samtidigt som vi var allvarliga och lärde oss mycket.

På måndagskvällen var vi på rundtur i Malmö med tre minibussar, en personbil och fyra Walkie talkie. Kanonbra idé. L-O Olsson guidade oss genom Malmö med omnejd via Walkie talkie.

För att bli signalskyddsoperatör på systemet MAA måste man kunna signalskyddstjänst.

Ännu mera korvstopppning, men det gick jättebra tack vara duktiga instruktörer.

Jag har gått MGK-utbildning tidigare, så jag hade ju signalskyddstjänst, men jag fick många aha-upplevelser under denna lektion. Håller man inte

på med det kontinuerligt så är det väldigt lätt att man glömmet.

Dart 380/PCdart

Lennart och Wiggo gick igenom Dart 380, PCdart, frekvenshopp, reläfall, GW, SYNK = JA, SYNK = NEJ 1, 2, 4, 7, EFF, DDA. Mycket bra och mycket grundligt.

Ingen kurs utan ett kunskaps- och färdighetsprov

Detta gällde både deltagare och instruktörer.

På fredagen skulle vi ha vår "slutövning". Vi fick en karta, koordinater, ett program, textmassa, en bil och radiomateriel. Sedan var det bara att packa bilen med all utrustning och leta upp den plats där man skulle sitta. Vi använde både Dart och telefon på övningen.

Deltagare och instruktörer både sa



Kursledarna grillas av eleverna sista kvällen i Höllviken.

och fick höra olika fraser hela veckan, olika kommentarer eller så var det någons Dart som pep konstant hela veckan. Dessa meningar och saker skrev vi ner på ett papper och frågade våra instruktörer vid uttryckaren på fredagskvällen.

Exempel: Vem fick IG första dagen? Vems Dart var det som pep hela veckan?

Både Wiggo och Lennart skulle svara på dessa frågor. Vi hade 20 frågor sammanlagt, men de var inte lika duktiga som vi var när vi skrev våra

prov. Ställningen blev 8-7 till Wiggo. Grattis!

Till er alla som var med i Höllviken vecka 30: SYNK!! ☐

Text: Maine Strömbeck

Foto: L-O Olsson

Teknikkväll i Örebro

I Örebro samlades en skara FRO:are för att komplettera förbundets övningsutrustning. Planen var att bygga samman ett antal interface för att ansluta en kortvågsradio med datorns ljudkort.

Under en kväll framställdes ett antal mönsterkort med hjälp av UV-belysning, framkallning och etsbad. Korten borrades fulla med massor av små hål innan de slutligen sågades isär. Samtidigt som korten framställdes började man även att löda samman de anslutningskablar som behövdes.

De fyra tappra själarna hann inte klart men har redan börjat planera in nästa afton när alla komponenter ska lödas på plats.

Slutligen blir det en enkel kontrollmätning innan det görs ett slutgiltigt montage i plastlåda.

Text och foto: Gunnar Lestander



Lars Dellsäter, t h, kapar upp kabel, skalar ändarna och letar fram kontakterna så att Jörgen Overgaard kan löda samman delarna.

Kortvågens framtid i fara?

Årets upplaga av kursen Sambands-tjänst med HF-teknik gav många intressanta uppslag för framtiden. Och just kortvågens framtid i samhällets tjänst diskuterades flitigt, men något entydigt svar på frågan gick inte att finna under dagarna i Karlsborg.

Den centrala frågan kvarstår ändå: vad skall vi ha HF-samband till? Vindarna som under senare tid blåst över svenska myndigheter är knappast entydigt goda för HF.

Våra civila kunder är med stormsteg på väg in i nätverksbaserade sambandssystem och där tycks man placera alla äggen i samma Rakelkorg.

Besöket från högkvarteret ansåg att HF troligen kan vara intressant som reservsamband, så även här är det andra metoder som gäller.

En positiv signal var ändå uppvisandet av förbandets nya HF-utrustning från Harris. Att placera HF i andra rummet kan uppfattas som anmärkningsvärt med tanke på att HF mellan staber är ett jämförelsevis billigt, enkelt och robust system, oavsett om man befinner sig i fält eller står på fast grund.

Fantastisk vecka

För artikelförfattaren, som var en av få förstagångare och noviser vid den här kursen, kan jag bara konstatera att det var en helt fantastisk vecka som gick i det numera så vedertagna begreppet NKT:s tecken. Natur, kultur och teknik varvat på ett alldeles utmärkt sätt.

Vår värd och kommandant Kjell Nerlich lyckades visa upp sitt Karlsborg på ett omväxlande sätt med givna mål som Vaberget och kanalfärd, men också andra pärlor i reservhuvudstadens närhet.

En kurs där man lyckas blanda dessa aktiviteter, inslag och utbildningspunkter på ett förtjänstfullt vis gav mig en stor behållning och mycket att ta med hem i bagaget för den fortsatta verksamheten inom FRO.

Ett späckat schema gjorde att dagarna gick fort. Traditionell materiellkännedom om Ra 195 och Ra 763 varvades med teoretiska studier.

Metodförsök med NVIS

Vår troligen störste reformator i grenen NVIS, Torbjörn Toreson, gav grunderna för vågutbredning både i antenner och i rymden. Torbjörn hade också förberett ett metodförsök, där vi använde överskott från VHF för att upprätta HF-antennerna utan hjälp av byggnader eller träd.

Ett flertal tävlingsinslag som rävjakt under ledning av Lars Nordgren och egenbyggda antenner hann vi även

med. Internationell signalering upptog en avsevärd del av kursen, inte helt lätt att lära om...

Höjdpunkten för utbildningsveckan var den avslutande nattövningen, där våra färdigheter och kunskaper sattes på hårda prov genom frekventa inspektioner och kontroller av bland annat kurschefen Benny Nord.

Nytt för i år var servicegruppen som på ett utmärkt sätt försökte göra allt för att vi skulle trivas, och det är bara att ta av mössan för Göran Hansson, Sven-Gösta Swärd och Ingvar Josefsson. De gjorde bra ifrån sig även om de inte alltid svarade på anrop. □

*Text och foto:
Lennart Benson*



Flitiga fingrar. Kjell Lund och Stefan Åsberg upprättar Ra 195 vid hamnplan i Granvik, undrar vilken frekvens det blev?



Granskningsnämnden samlad. Vem har byggt den bästa antennen på kursen? Göran Hansson beredd med instrument, Ingvar Josefsson och Sven-Gösta Swärd stöttar kurschefen Benny Nord i hans examination av antenntledningen. I bakgrunden avvaktar Martin Törnqvist och Hans Nordlund.

Siktar högt. Den skjutglade Ingvar Josefsson hjälper kursen med att få upp antenntlinorna i trädtopparna, tack!

Framtiden? Harris har levererat förbandets nya bärbara HF-utrustning, när kommer den till hemvärnet?



Internationellt på årets HF-konferens

Den nordiska HF-konferensen som hålls vart tredje år är en aktivitet för alla som använder och forskar i ämnet kortvåg. Initiativtagare och sponsorer är Svenska Kommittén för radiovetenskap, SNRV, och Union of Radio Science, URSI.

Årets konferens, NHF10, hölls på Fårö kursgård 17-19 augusti. Kursgården är trevlig även om det saknas höga träd att hänga antenntådar i. Deltagare kom från hela världen: Australien, Kanada, Finland, England, Holland, USA, Ryssland, Schweiz, Norge och Tyskland.

Öppningsceremonin var pampig med orkester och tal av bland annat biskop Lennart Koskinen, som menade att det inte längre finns tomma och öppna platser. Överallt finns det radiovågor som bär information som vi inte kan förnimma utan hjälpmedel.

Kommunikation bortom horisonten

Fokus för årets konferens var kommunikation bortom horisonten. Ett antal företag ställde ut sina produkter och tjänster, bland annat Amtele, Codan (IDG Europé), Communications Audit Ltd, FMV, Grimeton Radio, Saab, Wrap International, ÅF Infrastruktur och SSA.

Att HF fortfarande har utmaningar och nya potentialer framgick tydligt. Utvecklingen inom modulation och kodning leder uppenbarligen till ökat intresse för kortvåg som sambandsmedel. Man har kanske även upptäckt att luften är gratis till skillnad från mobil- och satellittelefoner.

Automatiska HF-nät med Ale teknik (Automatic Link Establishment) gör att näten kan etablera kontakt, och hålla kontakten samt felkorrigera utan ingrepp av operatör.

Ibland är HF det enda alternativet, och med avancerad kryptering av tal och data, så är även säkerheten god.

Försvarsorganisationer är den största gruppen professionella användare av HF idag. Och kraven ifrån denna sektor driver även den tekniska utvecklingen. Även långdistansflyget använder kortvåg för kommunikation. Den som har besökt SDJ, Stockholm radio, har säkert noterat den omfattande trafiken via dem ifrån flygplan till respektive bolag.

Några intressanta ämnena på konferensen:

- HF2000, ny generation kortvågssystem för det svenska försvaret. Man visade utrustningen live i två sambandsfordon på området.
- Applikationer och mätningar för avancerad kommunikation inom VLF-HF, bland annat för amatörradio.
- Erfarenheter och mätningar ifrån experiment med NVIS på 5MHz under solfläcksminimum.
- Mätningar med kortvågsradio ombord på rymdstationen MIR.
- Praktiska erfarenheter av HF system i Afrika.

COTS baserade HF system för frivilligverksamheten i Finland

- Erfarenheter och rekommendationer för magnetiska loopantennar för strids- och sambandsfordon.

Mera information om föredragen finns att hämta på webben: www.nordicHF.org. Bilder finns på www.garec.se.

Walter Reck från Schweiz höll deltagarna vakna i sommarnatten genom att guida genom stjärnhimlen med specialkikare och Helium Neon laser som tycktes sträcka sig ut i rymden ända fram till stjärnorna.

Amatörradiostationen SL1HF i en egen byggnad på kursgården var aktiv hela tiden, aktiverad av gästande radioamatörer. En titt i deltagarlistan på NHF10 visade att 39 personer hade angett sin amatörsignal.



Per Westerlund från FRA beundrar Codans manpack för HF.

Deltagarna bjöds också på underhållning i form av musik och gemensamma fritidsaktiviteter, till exempel rävjakt.

Organisatörerna med Carl-Henrik Walde och Karl-Arne Markström i spetsen har all heder av en lyckad konferens. ▢

*Text och foto:
Krister Ljungqvist*

Wheels and Wings samlade 16 000 besökare

FRO och Hallandsgruppen samarbetade

Det goda samarbetet mellan FRO 31 och Hallandsgruppen gav även i år bra utdelning när vi tillsammans visade upp oss på Wheels & Wings i Varberg.

Efter förra årets lärdomar om hur den då nya infocontainern fungerade satsade vi i år på fler antenner och mer radiotrafik.

Med ny HF-antenn från Karlsborg kunde vi ta oss ut i etern och köra ett antal QSO. Avdelningens inköpta bredbandsantenn för VHF gjorde det möjligt med förbindelser i det högre segmentet.

Självklart var flygradion av stort intresse. Där kunde vi följa luftakrobaternas kommunikation med tornet. För eget samband utgjorde Ra 145/422 basen.

Informationssatsningen över gränserna gav både styrka och bredd, fler att bemanna containern och ett budskap som täcker det mesta.

Vi fick till många givande och intressanta samtal med besökare från när och fjärran. Publikciffran slutade på 16 000, 3 600 fordon och ett antal flygfarkoster.

Betydligt bättre tur med vädergudarna gjorde att vi endast fick lite regn på lördag förmiddag, i övrigt strålade utställningsväder, möjligen något hett.

Ett samarbete med mersmak, får se vad vi hittar på till nästa år... 

*Text och foto:
Lennart Benson*



Aleksander Slotte har placerat sig högt upp på flaket för att kunna hålla visuell kontakt med besökarna.



Jörgen Wognsen, Inga-Lill Nilsson, Gunnar Mårtensson, Leif Persson och Mats Nilsson slår sina kloka huvuden ihop.

Sommarstängd lokal hindrade inte FRO-avdelningen i Kristianstad

I Kristianstadsavdelningen ställdes vi inför ett problem i början av sommaren. Vad gör vi i sommar när inte alla har nyckel till lokalen?

”Ok, vi träffas inte i sommar” eller ”någon får ha jour att öppna”. Förslagen var många men inget gillade vi.

”Vi är hemma hos varandra i sommar så behöver ingen tänka på att ha nyckel”.

Efter en del snack gick alla med på det och vi gjorde upp ett schema så alla visste var vi skulle vara.

Varje måndag träffades vi vid lokalen och samåkade.

Det finns många fördelar med att vara hemma hos varandra: man får vara nyfiken på hur andra bor, vad de har för radioutrustning, hur antennfrågan är löst.

Första besöket var hos Gösta. Alla har vi hört talas om hans hus i skogen men inte varit där. Nu fick vi äntligen en anledning att se det.

När man ska köra dit kör man först till sista huset i sista byn, därefter flera kilometer rakt in i skogen. När man tycker att nu har vi nog kört vilse dy-

ker huset upp. Gösta och katten Måsse tog emot en solig kväll och visade glatt upp sina bägge hem, han har två.

– Man måste ju ha koll på vad man har för granne, säger Gösta och köpte upp grannhuset.

Vi är några som kom lite senare och givetvis hittade vi avdelningens radiofantaster i Göstas radorum långt inne i alla knappar och rattar.

De ville veta vilka grejer han har, vad de har för effekt och hur långt han når.

Gösta är en telefonsamlare och visade stolt upp samlingen som har ett eget rum.

Den kvällen blev vi bjudna på grillad korv. En annan måndag var vi hos Leif som samlar radioapparater från 40-talet.

Jörgen odlar valnötsträd och vi fick ett att ta hem och plantera.

Hemma hos Mats var det knep och knäp med djurnamn efter jordgubbar och glass

Gunnar bor i lägenhet men det har inte hindrat honom att samla gamla saker och att bjuda in FRO-kompisar.

Denna vecka hade vi fint besök från Stockholm. Vår FRO-medlem Inge

Andreasson hade semester i Skåne och passade givetvis på att titta in.

Sista veckan (efter presstopp) ska vi vara hos Gunilla Åkesson och mig som bor i samma by. Vi spelar kubb och grillar korv vid vår badplats.

Den här sommaren har vi fått en chans att umgås på ett avslappnat och trivsamt sätt. Nu när vi varit hemma hos varandra förstår vi nog varandra på ett annat sätt när vi pratar i höst.

Någon funderar på att sätta upp en antenn men vet inte hur han ska få till det.

Genast kan någon komma med förslag på placering. Vi vet ju hur det ser ut och vilka hinder som finns.

Jag kommer personligen ha en större förståelse när Gösta säger att han inte kan komma på ett möte mitt i vintern.

De inbitna radioamatörerna i avdelningen har full insyn i vilken utrustning som finns i vilket hus och hur man har inrett sina radorum.

Jag ser fram emot nästa sommar då andra kanske anmäler sig för att ta emot FRO-kompisar i sitt hus.

Jag kommer att anmäla mig. ▣

*Text och foto:
Lillemor Bohlin*

Civila uppdrag lockar FRO:are i Borås

I Borås jobbar FRO-avdelningen med att utveckla den civila verksamheten. Där har avtal tecknats med Räddningstjänsten för att förstärka sambandet när de vanliga resurserna inte räcker till. Man har också avtal med flygklubbarna. Där kommer FRO:are att flyga med som signalister vid brandflyget.

– För att klara uppgifterna bättre har avdelningen fått överta en radioterrängbil från försvarsmakten. Den har civilregistrerats, målats om och försetts med FRO:s logga. Vi har ett utbyggt repeaternät med reservkraft för att klara sambandet över ytan, berättar Jörgen Forsberg, som är ordförande i Boråsavdelningen.

Samarbete med flygklubbarna inom kommunerna innebär att FRO:are flyger med som signalister på de brandflygslingor som flygs sommartid. De övar också tillsammans flera gånger under året.

– Vi hade en sådan övning i våras då FRO utbildade piloter i radio B96, som används vid skogsbrandsflygningarna. Övningen fortsatte sen med att FRO:arna åkte ut i skogen och anlade några bränder under kontrollerade former som piloterna skulle upptäcka från luften.

När piloterna upptäckt branden larmade de via radio B96 SOS, som spelades av FRO.

– Räddningstjänsten ställde ett fordon till förfogande och FRO:arna blev vägvisare från planet fram till branden. Där fick avdelningens ungdomar öva på att släcka med handbrandsläckare, säger Jörgen Forsberg.

I mitten av september väntar ett stort sambandsuppdrag då löpartävlingen Kretsloppet går i centrala Borås. Många stationer ska då vara igång i flera olika nät.

– De får vi verkligen tillfälle att planera och öva samband, säger Jörgen Forsberg. □

Text: Pekka Hakkarainen
Foto: Lars Henningsson



Under en övning får brandflyget dirigera släckresurserna rätt. Ulf Larsson, Torbjörn Claesson, Kjell-Åke Ekman, Peter Dahl, Chatarina Einarsson, Moa Larsson och Louise Forsberg har tänt en eld som syns väl från luften.



Från luften syns rökpelaren tydligt. Under en brandflygslinga upptäcktes en gräsbrand som spred sig mot ett skogsområde i södra Älvsborg.



Signalisten Niklas Johansson sitter i en säkerhetsbåt vid Källö-sundsbron och väntar på nya uppdrag.



En av de tävlande båtarna kämpar mot målet.

FRO-are till sjöss

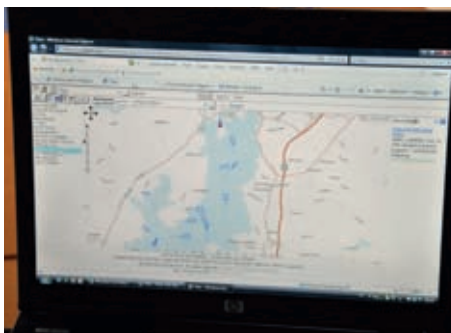
Tjörn Runt är kappseglingen där olympiamästare och familjeseglare samsas på samma bana och tävlar under samma förutsättningar. Den genomfördes tredje helgen i augusti och samlade hundratals segelbåtar i vattnen utanför Stenungsund.

FRO hjälpte till med sambandet med signalister och radiostationer på både den stora och lilla tävlingen.

– Tolv FRO-signalister var igång på fredagen och fyra på lördagen, berättar Martin Pettersson som var sambandsansvarig.

– Under lilla Tjörn Runt, som körs på en kort bana, klarade vi oss med vanlig marin VHF, men under det stora runt hela Tjörn, använde vi FRO Stenungsunds repeater också. Det blev en radiorek för oss samtidigt. Vi fanns med både på kansliet och i flera säkerhetsbåtar som låg ute längs banorna för att signalera och hjälpa till med andra uppdrag. En skarp insats var till exempel att flytta en gul boj som hade hamnat fel. Den skulle markera ett grund, men stod 30 meter fel vilket gjorde att en tävlingsbåt gick på grund. □

Text: Pekka Hakkarainen
Foto: Martin Pettersson



Genom AIS, Automatic Identification System, kan positionen på fartyg och båtar som har en transponder ombord ses via internet i realtid. Ett bra hjälpmedel även vid kappseglingar.

Cecilia Emilsson är redo att åka med som signalist i en säkerhetsbåt.

